

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-79/22-P

Název	Základní škola Štáhlavy
Sídlo	Komenského 126, 332 03 Štáhlavy
E-mail	reditel@zsstahlavy.cz
IČ	60611278
Identifikátor	600070379
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jakub Šedivý
Zřizovatel	Obec Štáhlavy
Místo inspekční činnosti	Komenského 126, 332 03 Štáhlavy
Termín inspekční činnosti	25. 1., 16. - 17. 3. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola Štáhlavy (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

K datu inspekční činnosti se v šesti třídách prvního stupně vzdělávalo 127 žáků, z toho dva cizinci. V prvním ročníku jsou žáci rozděleni do dvou tříd. Škola vykázala 11 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jeden je vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu. Dva žáci pracují s podporou asistentek pedagoga. Výuka probíhá podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Okno do života“, jehož cílem je všestranný rozvoj každého žáka.

Školní družina má ve čtyřech odděleních zapsaných 91 účastníků. Zájmové vzdělávání vychází ze školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání „Barevná mozaika“. Provoz je stanoven tak, aby vyhovoval žákům i jejich zákonným zástupcům a navazoval na provoz školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) splňuje kvalifikační předpoklady, do funkce byl jmenován zřizovatelem s účinností od 1. 9. 2020. Vzhledem k pandemické situaci, která výrazně poznamenala školní roky 2020/2021 i 2021/2022, prokázal schopnost zabezpečit vzdělávání za mimořádných podmínek. V tomto období úspěšně realizoval zavedení elektronického školního informačního systému pro jednotnou formu komunikace a následné sjednocení vedení povinné dokumentace.

Předložená koncepce základní školy prezentuje obecné výchovně vzdělávací cíle, např. rozvoj klíčových kompetencí u všech žáků, neobsahuje však konkrétní postupy, jak jich dosáhnout. Školní družina nemá zpracovanou realistickou a aktualizovanou koncepci svého rozvoje.

Ředitel vykonává nejen činnosti související s řízením školy, ale i školní družiny, osobně zajišťuje všechny aktivity školního poradenského pracoviště, spravuje administrativu hlavní i doplňkové činnosti školy. Velmi nízká míra delegování pracovních kompetencí a povinností na další pedagogy se negativně promítá do úrovně procesů probíhajících ve škole. Některé kontrolované dokumenty nebyly v souladu s příslušnými právními předpisy. Nedostatky zjištěné ve vedení povinné dokumentace byly v průběhu inspekční činnosti odstraněny. Metodické vedení pedagogů není systémově realizováno. V době inspekční činnosti se omezovalo na přidělení uvádějího učitele kolegům, kteří ve škole působili krátce. Další sjednocování přístupu, sdílení nebo debata ohledně účinnosti volených pedagogických postupů zaznamenaná nebyla. Předložená hospitační činnost ředitele se vztahovala ke třem vyučujícím ze sedmi. Neprokazovala důsledné zmapování úrovně poskytovaného vzdělávání ani vyvozování opatření pro další práci. Hospitační činnost ve školní družině nebyla doložena.

Kolektiv vyučujících základní školy je kvalifikovaný včetně asistentek pedagoga. Dvě vychovatelky školní družiny ze šesti nesplňují předpoklad odborné kvalifikace, ale potřebné vzdělání si doplňují studiem. Ředitel prokázal, že tato pracovní místa nebylo možné obsadit kvalifikovanými pedagogy. Nedostatek byl zjištěn v plnění přímé pedagogické činnosti ředitele, což bylo v průběhu inspekční činnosti napraveno. Další vzdělávání pedagogických pracovníků bylo v posledních dvou školních rocích zaměřeno na doplnění kvalifikačních předpokladů i prohloubení předmětové specializace (především kurzy anglického jazyka). Vzhledem ke skutečnosti, že ředitel má zkušenosti především s pedagogickou prací

ve střední škole, rozšiřuje si odbornost o učitelství pro první stupeň v rámci celoživotního vzdělávání. Profesionální rozvoj vychovatelek školní družiny je ponechán na jejich vlastním zájmu a iniciativě, probíhá ojedinele a není vázán na cíle a potřeby účastníků zájmového vzdělávání.

Prostorové a materiální podmínky školy umožňují realizovat základní i zájmové vzdělávání. Všechny prostory jsou udržované, funkčně uspořádané, vybavené účelnými pomůckami a ICT prostředky, esteticky podnětné. Školní zahrada je smysluplně využívána pro vzdělávání i relaxaci. Ve školním roce 2021/2022 byla prostorová kapacita školy využita téměř beze zbytku. Čtyři oddělení školní družiny byla z důvodu prostorového omezení rozmístěna nejen do vlastního zázemí, ale i do kmenových tříd. Materiální podmínky školní družiny jsou na dobré úrovni včetně vhodných učebních pomůcek (didaktické hry, knihy, relaxační prvky aj.). Z hlediska bezpečného prostředí pro vzdělávání bylo v průběhu inspekční činnosti zjištěno riziko v nastavení pravidel pro dohled nad žáky při přechodu na zájmové vzdělávání či kroužky. Ředitel školy okamžitě přijal opatření a nedostatky odstranil.

Finanční podmínky školy umožňují poskytování základního i zájmového vzdělávání. Prostředky z mimorozpočtových zdrojů jsou využívány jak pro obnovu pomůcek, tak pro podporu žáků se vzdělávacími obtížemi.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výuka v základní škole se ve většině případů vyznačovala dobrou pracovní atmosférou a snahou motivovat žáky pro vzdělávací obsah. Byla sice strukturována ve vztahu ke stanovenému cíli, vyhodnocení jeho naplnění v závěru hodiny však nebylo pravidlem. Z metod byly nejčastěji využívány výklad, vyprávění, vysvětlování či práce s textem. Vyučování bylo vedené převážně frontálním způsobem, hojně byla uplatněna samostatná práce, do které se žáci zapojovali se zájmem. V hodinách anglického jazyka byl účelně zařazen nácvik základních struktur ve dvojicích. Kromě dvou případů, kdy byla přínosně realizována skupinová práce, se jiné vedení žáků ke spolupráci nevyskytlo. Činnosti i komunikace vyučujících často převažovaly nad vlastní aktivitou žáků. Smyslem předkládaných aktivit bylo spíše pokrýt zvolený obsah než zohlednění aktuálních vzdělávacích potřeb žáků ve vlastním průběhu výuky. Zaznamenané projevy pasivity či nekázně některých z nich svědčily o málo účinné vzdělávací strategii. V jedné třídě vyššího ročníku žáci nedostatečně respektovali pokyny vyučujících a neměli upevněné pracovní návyky.

V předkládaných úlohách byli žáci v malé míře podněcováni k rozvoji samostatného přemýšlení, k dialogu se spolužáky, který by podporoval učení, k porovnávání či hodnocení různých řešení úkolů, k využití znalostí, dovedností nebo zkušeností v reálném kontextu. Cílený rozvoj funkčních gramotností nebyl ve výuce zaznamenán. Názornost vzdělávání byla podpořena v menší míře: v části vyučovacích hodin nebyly použity didaktické pomůcky, využití dostupných ICT prostředků bylo sporadické.

Pedagogové žákům poskytovali zpětnou vazbu i průběžné hodnocení plnění zadaných úkolů, při realizaci výuky však plánovaně nezohledňovali pokrok či možnosti jednotlivých žáků. Promyšlený diferencovaný přístup k jejich vzdělávání nebyl uplatněn. Vedení žáků k reflexi vlastního učení bylo okrajové, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků bylo zařazeno jen v některých hodinách a bylo málo efektivní.

Aktivity sledované ve školní družině rámcově vycházely ze školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání. Ten je však zpracován formálně, vychovatelky s ním pracovaly

minimálně. Jejich hlavním cílem bylo vést žáky ke smysluplnému využívání volného času. Otevřený a respektující přístup vychovatelek vytvářel přátelské sociální prostředí. V průběhu hospitací probíhaly frontální a individuální činnosti. Účastníci byli účelně vedeni k osvojování pohybových, hudebních, výtvarných a rukodělných dovedností, prostor byl dán i relaxačním technikám.

Průběh zájmového vzdělávání ve školní družině je navíc negativně ovlivněn skutečností, že žáci jsou souběžně účastníky jak školní družiny, tak školou nabízených zájmových kroužků. Na soustředěnou činnost dle školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání pak zbývá omezený čas, příchody a odchody účastníků na zájmové kroužky jsou rušivým faktorem pro všechny zúčastněné ve školní družině.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje úspěšnost žáků ve vzdělávání, jejich výsledky za jednotlivá klasifikační období pravidelně vyhodnocuje na jednáních pedagogické rady. Systém zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání žáků je založen zejména na uplatňování standardních evaluačních nástrojů s využitím různých forem písemného a ústního ověřování žákovských znalostí a dovedností. Pro ověření dosažené úrovně vzdělávání v návaznosti na období distanční výuky škola využila ve školním roce 2021/2022 externí testování pro pátý ročník. Závěry tohoto šetření korespondují s analýzou výsledků, jak ji provádí pedagogové.

Ve školním roce 2020/2021 z celkového počtu 116 žáků jich 99 prospělo s vyznamenáním, ostatní prospěli. Všechny zameškané hodiny byly řádně omluveny, žádný žák nebyl hodnocen sníženou známkou z chování. Uložená kázeňská opatření byla řešena dle školního řádu a projednána v pedagogické radě. Obdobný trend byl patrný i v předcházejících školních rocích. Vedení školy a všichni pedagogové pravidelně komunikují se zákonnými zástupci žáků, vedle třídních schůzek využívají rodiče též individuální konzultace.

Ve školním roce 2021/2022 byla ve škole zavedena pedagogická intervence s cílem podpořit žáky ohrožené školním neúspěchem v důsledku distanční výuky. Probíhá jako pravidelná setkání, během nichž jsou doučovány malé skupinky žáků z jednotlivých ročníků. Nejen průběh, ale rovněž dosažený pokrok jednotlivců je evidovaný ve funkčně strukturovaném deníku pedagogické intervence.

Činnosti školního poradenského pracoviště aktuálně zajišťuje ředitel. Ve spolupráci s třídními učiteli se snaží zabezpečit vhodné podmínky pro včasné odhalení vzdělávacích obtíží či problémů v chování žáků a adekvátně je řešit. Poskytování podpůrných opatření žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je v kompetenci jednotlivých pedagogů, ve sledované výuce probíhalo na základě individuálního přístupu (dopomoc se splněním úkolu), koordinace činností mezi vyučujícími a asistentkami pedagoga přispívala k podpoře žáků. Nad rámec této spolupráce však učitelé nejčastěji pracovali s kolektivem třídy jako s homogenní skupinou. Rozlišení vzdělávacího obsahu či pedagogického přístupu směrem k různým typům žáků a specifičnosti jejich potřeb nebylo v hospitované výuce téměř zaznamenáno. Konkrétní projevy nevhodného chování žáků jsou sice důsledně řešeny, ale potřebná pozornost není dosud věnována cílené preventivní péči o nastavení respektujících a spolupracujících vztahů v třídních kolektivech. Specifičnost, náročnost a dlouhodobý charakter agend výchovného poradenství a metodiky prevence vyžadují personální zabezpečení dalšími pedagogy školy.

V období prezenční výuky škola doplňuje vzdělávací nabídku o další školní a mimoškolní aktivity, projektové dny, besedy, exkurze, koncerty, výlety aj. s cílem podpořit motivaci žáků pro vzdělávání. Funkční součinnost se zřizovatelem se týká údržby a postupné obnovy

prostorových a materiálních podmínek. Škola pravidelně spolupracuje s místní mateřskou školou a základní školou v Nezvěsticích.

Výsledky zájmového vzdělávání nejsou systematicky sledovány a vyhodnocovány. Evaluace poskytovaného zájmového vzdělávání fakticky neprobíhá.

Závěry

Vývoj školy

- došlo k obměně ve vedení školy: ředitel školy byl jmenován do funkce s účinností od 1. 9. 2020
- od poslední inspekční činnosti v roce 2014 výrazně vzrostl počet žáků vzdělávaných ve škole z 96 na 127, zvýšil se počet tříd a oddělení školní družiny, této skutečnosti odpovídá zvyšující se počet pedagogů, byl navýšen nejvyšší povolený počet žáků ve školní družině

Silné stránky

- škola nastavila promyšlený způsob pedagogické intervence pro žáky s potřebou podpory v návaznosti na období distanční výuky

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- odborné a koordinační kompetence a pracovní povinnosti nejsou rovnoměrně rozloženy mezi pedagogické pracovníky školy
- ředitel školy zatím důsledně nemonitoruje úroveň poskytovaného vzdělávání v základní škole a školní družině a nepřijímá vhodná opatření
- účinné metodické vedení pedagogického sboru dosud neprobíhá
- sledovaná výuka se vyznačovala převahou frontální formy práce, princip názornosti a aktivního učení žáků nebyl dostatečně uplatňován, vzdělávací potřeby a pokrok jednotlivců nebyly vždy zohledňovány
- školní družina nemá stanovenou realistickou strategii svého rozvoje

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- delegovat odborné a koordinační kompetence, rovnoměrně rozdělit povinnosti mezi pedagogy školy, stanovit vedoucí vychovatelku školní družiny, určit metodického garanta v základní škole
- vymezit hlavní priority rozvoje základní školy a školní družiny včetně postupů pro jejich naplňování
- naplánovat a realizovat pravidelnou evaluaci činností základní školy a školní družiny, přijímat opatření ke zlepšení, ověřovat jejich přínos
- metodicky vést pedagogický sbor základní školy a školní družiny
- při vzdělávání v základní škole i školní družině upřednostňovat aktivní učení žáků, vést je ke spolupráci, při plánování výuky zohledňovat vzdělávací potřeby a pokrok každého jednotlivce
- další vzdělávání pedagogických pracovníků základní školy i školní družiny zaměřit na priority rozvoje školy
- cíleně vytvářet zdravé vztahy v třídních kolektivech, vést žáky k vzájemnému respektu a dodržování nastavených pravidel

- zpracovat přehledný a srozumitelný školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání, který bude odpovídat reálným potřebám školní družiny
- dbát na soulad povinných školních dokumentů s právními předpisy

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná obcí Štáhlavy ze dne 16. 10. 2002 včetně dodatku č. 6 ze dne 26. 3. 2015
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele Základní školy Štáhlavy s účinností od 1. 9. 2020
3. Osvědčení o absolvování Studia pro ředitele škol a školských zařízení čj. 20-0001-01 ze dne 14. 6. 2021 vydané KCVJŠ Plzeň
4. Výpis z Rejstříku škol a školských zařízení ze dne 20. 1. 2022
5. Školní matrika vedená ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Okno do života“ platný ve školním roce 2021/2022
7. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání „Barevná mozaika“ platný ve školním roce 2021/2022
8. Školní řád platný ve školním roce 2021/2022
9. Vnitřní řád školní družiny platný ve školním roce 2021/2022
10. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2021/2022
11. Třídní knihy základní školy a školní družiny vedené ve školním roce 2021/2022
12. Záznamy z pedagogických rad
13. Přehled závěrečné klasifikace za druhé pololetí školního roku 2020/2021 a první pololetí školního roku 2021/2022
14. Plány kontrolní a hospitační činnosti pro školní roky 2020/2021 a 2021/2022, záznamy z hospitací
15. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2017/2018, 2019/2020 a 2020/2021
16. Koncepce Základní školy Štáhlavy – školní rok 2021/2022
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 27. srpna 2021
18. Dokumentace školního poradenského pracoviště (Preventivní program školy platný ve školním roce 2021/2022, přehled žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, osobní spisy žáků se speciálními vzdělávacími potřebami)
19. Deník pedagogické intervence
20. Kopie dokladů o dosaženém vzdělání vybraných pedagogických pracovníků

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Alena Tomcová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Alena Tomcová v. r.

Mgr. Monika Slabyhoudková, školní
inspektorka

Mgr. Monika Slabyhoudková v. r.

PhDr. Ladislava Šlajchová, Ph.D., školní
inspektorka

PhDr. Ladislava Šlajchová, Ph.D. v. r.

Ing. Monika Zelená, kontrolní pracovnice

Ing. Monika Zelená v. r.

V Plzni 12. 4. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jakub Šedivý,
ředitel školy

Mgr. Jakub Šedivý v. r.

Ve Štáhlavech 19. 4. 2022